

Skansena. S tem je za vsa dela vstop prost skozi naselje Srednja Bela. Novi upravi je bil posredovan krajši program projekta. Iz sredstev MNP je bilo narejenih 14 izmer objektov lesene kmečke arhitekture.

OBČINA RADOVLJICA

V zvezi s Spodnjo Radovno so bila posredovana stališča Zavoda (dva dopisa) in dva terenska ogleda.

IZOBRAŽEVANJE

23.1.: Posvet o gradovih in valorizaciji spomenikov v Ljubljani

5.3.: KIC Ljubljana, dr. Fister o varovanju ljudske arhitekture

6.3.: Konservatorsko posvetovanje in ekskurzija v Koper in Piran

20.3.: Delovni posvet o muzejih na prostem v Kranju

6.-10.4.: Ekskurzija v Bolgarijo

25.-26.4.: Posvet o vlogi ZRMT

22.5. Alpe-Adria, posvet o ljudski arhitekturi v Kranjski gori

Piran: Otvoritev solinarskega muzeja v Sečovljah

Št. Pavel na Koroškem: Zavodova konservatorska ekskurzija

Trenta: Muzej na prostem

Celje: Občni zbor konservatorskega društva in predstavitev del

Dobrovo: Predstavitve obnovitvenih del graščine Dobrovo

Koncem oktobra je Zavod organiziral dvodnevno ekskurzijo 50 zagrebških študentov etnologije in 4 profesorjev na območju Zavoda. Program je obsegal prezentacijo Zavoda in sistema dela, obisk Prešernovega muzeja v Kranju, obisk Vrbe, obisk kompleksa Stara Sava na Jesenicah, Liznikova hiša v Kranjski gori, Sedejeva domačija v Podkornu. Naslednji dan je bil ogled Bohinja, Planšarski muzej je predstavila Anka Novak, Hlipova hiša in celotno naselje Stare Fužene, ogled Olipove hiše v Studorju in predstavitev konservatorskega dela. Nato je sledil ogled Kroke in Vigenca Vice.

Ekskurzija se je končala z ogledom depojev etnografskega muzeja v Škofji Loki, kjer sta jima razmere in delovanje muzeja predstavila kustosa dr. Gorazd Makarovič in Irena Keršič.

Silvester Gaberšček

ZAVOD ZA VARSTVO NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE V NOVEM MESTU

V preteklem letu je bila na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto opravljena vrsta del in opravil, vezanih za nepremično stavbno dediščino.

V prvi polovici leta 1991 sem se udeležil posvetovanja v Kranju. Tu sem z referatom predstavil dela na prestatitvi lesene hiše, iz naselja Ostrog na parcelo Kartuzije Pleterje. V povezavi s tem sem nakazal tudi najpomembnejše izvedbene probleme in tudi nesporazume, ki smo jih imeli na začetku z novim lastnikom.

V spomladanskem delu leta smo na Zavodu imeli obisk iz Tehniškega muzeja. Gospoda Vilmana so zanimale kašče. S kolegico Marinko Dražumerič sva mu jih nekaj pokazala. Skupaj smo si ogledali kašče v novomeški in trebanjski občini. Ogled je bil izvršen zaradi izbire konkretne kašče, ki bi jo prenesli v kompleks omenjenega muzeja.

V tem obdobju smo še, v že predstavljeni leseni hiši položili nova tla, prebarvali notranjost z odgovarjajočimi barvili, očistili stekla na oknih, očistili skrinje in lonce, katere bomo razstavili v tej hiši. Sam objekt smo zaščitili tudi proti glodalcem in je v glavnem pripravljen, da "prevzame svojo vlogo". Potrebno je le še namestiti nekaj notranje opreme, napeljati elektriko in urediti okolico.

Prestavljena hiša iz Mihovega (foto ZVNKD Novo Mesto)

Poleti smo porušili eno leseno hišo v naselju Ostrog. To zgradbo smo nameravali prestaviti, kot drugo po vrstnem redu, na isto parcelo v Pleterje. Porušili pa smo jo zato, ker je bilo po pregledu hiše, glede na njeno slabo stanje -od podbojev, spodnjih brun pa vse do stropa in špir- ugotovljeno, da hiša ni več uporabna za razstavljanje, prevoz in ponovno sestavljanje. Od celotne hiše se je ohranilo le nekaj brun. Zato smo morali za prestavitev izbrati drugo leseno hišo.

Tako smo jeseni začeli prestavljati hišo iz Mihovega. Sestavljena je iz bukovih brun. Pri ponovnem sestavljanju smo stare prekle nadomestili z novimi. Zamenjali smo betonske strešnike s slamnato kritino. Ker je bil del hiše takorekoč odrezan, smo ta del naredili na novo, tako da smo ga nadkrili in postavili na stebre. Tako smo poskušali 'ujeti' proporce nekdanje fizionomije.

Ker bo ta objekt dobil novo funkcijo smo mu spremenili tudi notranjost. Zaradi večjega učinka naravne svetlobe nismo v veži dali nazaj stropa. Ta hiša bo tudi brez krušne peči (lastnik si jo je zadržal) in bo tisti del hiše, kjer se je le-ta naslanjala na steno kamre, odprt. Tako, na novo oblikovano notranjost hiše bo potrebno urediti z ozirom na današnje potrebe.

Te spremembe naj bi, med drugim, bile tudi nekakšen poizkus, omogočiti urejevalcem naše dežele, da na konkretnem primeru vidijo, kaj in v koliki meri lahko oni prispevajo k izgledu naše pokrajine in k vedenju o nas samih.

Bil sem tudi v Celju, na občnem zboru Slovenskega konservatorskega društva in se udeležil ogleda terena.

Seveda so bili, zaradi izdaje soglasij za lokacijska dovoljenja, opravljeni tudi terenski ogledi in na osnovi njih dani pogoji oz. smernice gradnjam.

Dušan Strgar

MEDOBČINSKI ZAVOD ZA VARSTVO NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE PIRAN

Pretežen del redne dejavnosti etnologa na piranskem zavodu v preteklem letu je bilo sodelovanje pri upravni postopkih pridobivanja lokacijskih in gradbenih dovoljenj (terenski ogledi lokacij ter izdajanje strokovnih mnenj in soglasij). Obenem se je na terenu zbirala etnološka dokumentacija.

V sodelovanju z arhitektom B. Guštinom je bil izdelan elaborat z naslovom 'Naselja in stavbarstvo v Slovenski Istri'. Elaborat je nastal v dogovoru in po naročilu koprškega Investbiroja. Zamišljen je bil kot strokovna podlaga za izdelavo projektov stanovanjskih hiš v koprskem zaledju.

Etnolog konservator je sodeloval pri izdelavi strokovnih podlag za Ureditveni načrt 'Severna obala mesta Koper' s smernicami in pogoji za posege v obravnavano področje.

V okviru spomeniškovarstvene akcije je bil dokončan Muzej solinarstva ob kanalu Giassi, v etnološkem rezervatu znotraj Krajinskega parka Sečoveljske soline. Drugi del akcije, zaključen lansko jesen je obsegal obnovo solnega fonda.

Na pobudo zavoda je bil izdelan posnetek obstoječega stanja kanala Giassi in pripadajoče hišice (kavane) 131. Sredstva je prispeval Sklad stavbnih zemljišč Občine Piran. Izrisan je bil tloris kanala, obeh bregov in platojev z ostanki hiš v merilu 1:200. Prečni prerezi na mestih objektov in zapornic so bili izrisani v merilu 1:100. Posnetek pomeni osnovo za izdelavo izvedbenih projektov sanacije celote.